

Riksdagens protokoll

1994/95:61

Torsdagen den 16 februari

Kl. 12.00 – 12.21
14.30 – 15.28

Protokoll
1994/95:61

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 9 och 10 februari.

2 § Svar på interpellation 1994/95:52 om Sveriges lantbruksuniversitets verksamhet i Bispgården

Svar på interpellation

Anf. 1 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)

Herr talman! Lennart Daléus har frågat mig hur regeringen avser att göra prioritetsunderlaget för bl.a. Bispgården tillgängligt för styrelsen vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Bakgrunden till frågan är att regeringen i årets budgetproposition med hänsyn till de omfattande besparingar som måste göras på statsbudgeten föreslagit en minskning av Lantbruksuniversitetets anslag med 104 miljoner kronor. En sådan kraftig besparing medför naturligtvis att stora förändringar måste ske i verksamheten. Regeringen har därför i budgetpropositionen angett att besparingarna i vissa fall måste leda till regionala koncentrationer och att Lantbruksuniversitetet i samband med sådana måste ta ett regionalpolitiskt ansvar. Enbart som ett exempel på ett sådant regionalpolitiskt ansvar nämns att det är viktigt att garantera fortsatt verksamhet av något slag i Bispgården när man omformar den kortare skogliga utbildningen. Med fortsatt verksamhet *av något slag* menas inte att det nödvändigtvis skall bedrivas skogsteknikerutbildning i Bispgården. Regeringen menar inte heller att just Lantbruksuniversitetet skall vara tvunget att bedriva verksamhet i Bispgården. Avsikten med uttalandet är att Lantbruksuniversitetet skall ta sitt regionalpolitiska ansvar genom att medverka till att det även i fortsättningen finns en verksamhet i lokalerna som Norra skogsinstitutet disponerar.

Formuleringen i budgetpropositionen är alltså enbart en exemplifiering. Regeringen har därmed inte gjort några prioriteringar. Tvärtom framhålls det mycket tydligt att det är Lantbruksuniversitetet självt som beslutar om hur besparingarna skall göras. Detta har dessutom betonats av riksdagen i ett tidigare sammanhang.

Anf. 2 LENNART DALÉUS (c)

Herr talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret. Sedan jag ställde interpellationen har frågan på olika sätt diskuterats offentligt och även här i kammaren.

Skälet till att jag reagerade är att det är litet originellt att namnge Bispgården och exemplifiera på det sätt som jordbruksministern och regeringen nu gör i förhållande till hur man normalt betar sig i budgetsammanhang vad gäller förslag från regeringen.

Herr talman! Frågan är litet större än att gälla den säkert alldeles förträffliga forskningsverksamheten i Bispgården. Det gäller hur regeringen skall skriva utan att ge sig in på ett agerande som vi normalt ställer oss rätt främmande för, nämligen att ge mycket tydliga signaler till myndigheter och verk hur de skall bete sig i sitt detaljarbete.

Det är uppenbart att detta är vad regeringen här gör. Sedan må det kallas exempel eller inte. Var och en som har arbetat i eller känner till hur statliga myndigheter fungerar vet att signalen är mycket stark till Lantbruksuniversitetet att bete sig på det sätt som exemplet stakar ut.

Herr talman! Jag sitter i Lantbruksuniversitetets styrelse och vet att man skall göra en nästan brutal besparing med 104 miljoner kronor, som också är angivet i budgeten. Att då skrivas på näsan med ett exempel tycker jag är oriktigt och orimligt.

Sedan inställer sig naturligtvis frågan: Varför har man valt ut just Bispgården att ta som exempel? Det måste finnas någon grund för varför man har valt Bispgården. Jag föreställer mig att det inte kan vara så att man i departementet och regeringen gjort det som på modernt språk heter "skjutit från höften", dvs. valt ut en institution bland många och tagit den som exempel.

Det finns andra institutioner i landet som hör till SLU som förtjänar stöd och uppmärksamhet också från regionalpolitiska utgångspunkter. Men man har alltså valt just Bispgården. Det var därför jag ställde frågan. Var är prioriteringsunderlaget till just detta urval? Finns det ett sådant? Har man diskuterat igenom detta?

Jag accepterar naturligtvis själva bakgrunden till resonemanget, men inte att regeringen resonerar i budgetpropositionen. Jag skall återkomma till den här frågan både här och nu. Var finns prioriteringsunderlaget, det som har lett till att jordbruksministern väljer att som exempel peka ut Bispgården?

Sedan inställer sig naturligtvis frågan om jordbruksministern faktiskt menar det hon säger, att Bispgården skall ha särskild uppmärksamhet. Jag tittar då i det svar som jag i dag har fått av jordbruksministern. Jag måste fråga vad meningen med det är. Där säger jordbruksministern: "Avsikten med uttalandet är att Lantbruksuniversitetet skall ta sitt regionalpolitiska ansvar genom att medverka till att det även i fortsättningen finns en verksamhet i lokalerna som Norra skogsinstitutet disponerar."

Tydligare kan det inte sägas. Detta är tvingande. Lantbruksuniversitetet skall ta ansvaret genom att medverka till just detta i lokalerna. Det är inte längre exempel. Nu är det mycket tydligt. Det skall äga rum.

Jag måste fråga jordbruksministern: Är detta avsikten? Skall det som jordbruksministern säger i sitt svar till mig äga rum, dvs. att Lantbruksuniversitetet tar sitt ansvar genom att se till att det händer saker i dessa lokaler? Det är såvitt jag begriper att gå längre än exempelgivandet i budgetpropositionen.

Herr talman! Man kan naturligtvis vända på kuttingen och fråga om det i själva verket är genomtänkt med svaret att detta bara är ett exempel. Jag har sett att jordbruksministern i andra sammanhang har sagt att Lantbruksuniversitetet inte behöver bry sig om detta, utan att det är Lantbruksuniversitetet självt som beslutar. Då inställer sig en ny fråga. Vad annat i jordbruksministerns budgetbilaga är bara exempel?

Vad annat saknar egentligen betydelse och är bara ett exemplifierande? Vad annat i budgetpropositionen behöver vi inte bry oss om? Är det bara Bispgården i hela denna budgetbilaga som vi inte behöver bry oss om, eller är den full av liknande fall?

Nu råkade några iakttagare lägga ögonen just på detta exempel. Jag vädjar till jordbruksministern att berätta för oss vilka skrivningar som bara är exempel och vilka andra skrivningar som inte behöver innebära någonting för den som skall ta emot beskedet.

Den grundläggande frågan kvarstår. Hur kom det sig att man valde just Bispgården som exempel? Vilken prioriteringsgrund fanns för detta?

Anf. 3 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)

Herr talman! Jag vill börja med att korrigera Lennart Daléus. Det bedrivs inte forskning i Bispgården utan skogsteknikerutbildning. Det är den som är under debatt och som troligen skall upphöra som tvåårig utbildning, och det har jag inga synpunkter på. Det är SLU:s styrelse, eller i varje fall SLU i sig, som beslutar om detta.

Vad är det som gör att jag har nämnt Bispgården? Jag skulle säkert ha kunnat ge andra exempel. Upprinnelsen var att jag i förberedelserna inför budgetarbetet hade en diskussion med ledningen för SLU och pratade om just dessa frågor. Jag förebådade dem denna stora besparing, och jag ville lyssna litet grand på hur de såg på hur en kraftig nedskärning skulle kunna slås.

Vi diskuterade också koncentration och regionalpolitiskt ansvar. I samtalet gavs detta exempel på vad som hade skett i Norra skogsinstitutet och hur man där hade samarbetat med kommunen, investerat, fått donationer och var på gång med att försöka, som jag upplevde det, att ta sitt regionalpolitiska ansvar. Jag tyckte det var ett väldigt bra exempel. Det var skälet till att jag nämnde det.

Lennart Daléus säger att signalen är mycket stark. Jag tror att det är mycket viktigt att vara väldigt tydligt. Om vi bortser från ordet Bispgården är det viktigt att vara mycket tydlig i att verk och myndigheter numera faktiskt skall ta sitt regionalpolitiska ansvar. Det är inget nytt krav. Jag har läst i den generella verksförordningen, SFS 1987:1100. Där anges i 5 § att: "Myndighetens chef skall se till att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och att den utvecklas och anpassas till de krav som ställs på den."

Därvid skall beaktas de krav som ställs av hänsyn till totalförsvaret, regionalpolitiken och miljöpolitiken.”

Detta gäller även för SLU. Jag tycker att det hade behövts mycket tydligare markeringar under de senaste åren från den tidigare regeringen. Det hade också behövts mycket tydligare analyser om vad t.ex. avregleringar och privatiseringar skulle leda till när det gäller regionalpolitiken. Det är därför som jag har valt att vara tydlig. I en svår situation där koncentrationer kan bli nödvändiga måste man var tydlig och säga att detta inte får innebära att de orter – det finns fler än den som jag har nämnt – helt och hållet utarmas. Alla goda krafter måste bidra för att verksamhet av något slag skall kunna fortsätta på dessa orter.

Anf. 4 LENNART DALÉUS (c)

Herr talman! Det svaret gjorde mig inte så mycket klokare. Först måste jag för tydlighetens skull fråga om det är så att det är ledningen vid SLU som har valt att föra fram detta exempel på hur man vill ta sitt regionalpolitiska ansvar. Jag fick det intrycket av jordbruksministerns svar nu.

Den andra iakttagelsen jag gör är att jordbruksministern säger att man måste vara tydlig i beskedet att myndigheter skall ta sitt regionalpolitiska ansvar. Så långt är jag med. Jordbruksministern säger nu att vi skall bortse från Bispgården, men det kan vi ju inte göra. Vi kan inte bortse från Bispgården. Det är Bispgården som nämns i budgetpropositionen. Det är en sak om det hade stått att myndigheter och även Lantbruksuniversitetet skall ta sitt regionalpolitiska ansvar. Men det står faktiskt Bispgården. Man kunde ha önskat att det inte gjorde det, men det är faktiskt så.

Sedan tjänar det inte mycket till att nu tala om vad den tidigare regeringen skulle ha gjort. Nu försöker vi reda ut vad som står i den här budgetpropositionen.

Om nu jordbruksministern hyllar detta att välja att vara tydlig på dessa punkter inställer sig å andra sidan nästa fråga. Avser jordbruksministern att återkomma i budgetpropositioner eller i andra sammanhang med just detta sätt att arbeta med en generell tydlighet och ett exemplifierande av orter eller andra liknande konkreta utpekanden? Då kan vi ju, vad jag förstår, vänta oss allt större tydlighet i kommande budgetpropositioner. Där kommer att pekas ut hur och på vilka orter myndigheter och högskolor skall agera och skära ner sin verksamhet respektive ta sitt ansvar.

Herr talman! Nu fick jag dess värre inte heller svar på den fråga som ligger i botten för interpellationen, nämligen just prioriteringsunderlaget. Jag kan inte annat än konstatera att detta måste ha varit just ett skjutande från höften. Av någon anledning har man valt ut Bispgården. Det har inte skett därför att det fanns ens någon preliminär prioriteringsdiskussion om detta. Man har haft någon annan grund för detta.

I den här andra omgången fick jag inte heller någon kommentar till mitt konstaterande att det är ett mycket starkt innehåll i jordbruksministerns svar. Där står: ”att Lantbruksuniversitetet skall ta sitt regionalpo-

litiska ansvar genom att medverka till att det även i fortsättningen finns en verksamhet i lokalerna som Norra skogsinstitutet disponerar”.

Herr talman! I morgon har vi sammanträde i styrelsen för Lantbruksuniversitetet. Då kan jag uppenbarligen ta med mig detta att det är ett tvingande besked från jordbruksministern. Man *skall* ta sitt ansvar på den här punkten.

Anf. 5 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)

Herr talman! Jag tycker att Lennart Daléus i morgon på styrelsesammanträdet kan fråga ledningen vad den faktiskt har gjort, i den mån han inte redan vet det. Då får han ett mycket bra svar. Detta exempel är ett bra exempel på hur en myndighet, i det här fallet SLU, har tagit sitt regionalpolitiska ansvar. Det borde tjäna som föredöme för andra verk, myndigheter och universitet.

I diskussionen inför budgetpropositionen beskrevs detta exempel för mig, som jag sade tidigare. Jag ville lyfta fram det som ett bra exempel. Det beskrevs av ledningen för SLU.

Jag hade önskat att den tydlighet som jag nu visar, och som är en markering för regionalpolitiken och för att vi skall kunna ha verksamheter och människor i olika delar av landet, hade visats tidigare. Jag är mycket förvånad över att Lennart Daléus tar upp den principiella frågan. Jag anar att det ligger något annat i botten, nämligen att Bispgårdens råkar ligga i närheten av där jag själv bor. Det har jag också kunnat läsa ut av vissa tidningsskrivelser. Det vågar inte Lennart Daléus säga, men jag antar att det är detta som är själva poängen med frågeställningen.

Men låt oss nu hålla oss till principen, Lennart Daléus! Är det inte riktigt att man, när man nu tvingas att göra koncentrationer av olika slag, ställer krav på verk, myndigheter, universitet och högskolor? Jag trodde att det i själva verket låg i Centerns om inte ideologi så i alla fall något ditåt att man vill decentralisera och ha en aktiv regionalpolitik. Detta är ett led i det. Jag trodde att Lennart Daléus och Centerpartiet skulle stötta upp en sådan principiell hållning.

Vi skall inte prata om den tidigare regeringen, men skälet till att jag är tydlig här är att det har brustit tidigare. Det brast när det gäller Posten. Varför gjordes ingen regionalpolitisk analys när det gäller avregleringen under den tidigare regeringen? Det är av de skälen som jag vill vara tydlig och för att människor blir oroliga över det som nu sker med avregleringar och det som kommer att ske med en viss typ av koncentration på grund av ett ansträngt budgetläge. Det gäller inte bara människor i Bispgården utan även i Norrbotten, Dalarna och på andra orter.

Jag vill fråga Lennart Daléus: Hur skall man skriva då? Skall man strunta i att skriva om detta och låta allting löpa, låta koncentrationen gå vidare? Jag trodde att vi skulle kunna finna en gemensam ståndpunkt här.

Anf. 6 LENNART DALÉUS (c)

Herr talman! Det vore mig fjärran att dra in jordbruksministerns bostadsort i den här debatten. Nu väljer hon att göra det själv. Jag skall

Prot. 1994/95:61

16 februari

Svar på interpellation

ändå avstå från den debatten. Jag avstår självfallet också ifrån att kommentera tidningsskrivier. Jag tar gärna ansvar för vad jag säger och frågar här i talarstolen.

Min fråga har inte haft att göra med en generell inställning till behovet av en aktiv regionalpolitik. Jag är den förste att tillskynda en sådan. Men där kan vi å andra sidan säga att det brister ibland på olika ställen. Den frågan är inte heller föremål för diskussionen här i dag. Och den hoppas jag att vi är beredda att vara eniga kring.

Frågan gällde just regeringens sätt att gå till väga i utpekandet av denna ståndpunkt genom att exemplifiera detta. Detta har inte väckt allmän förstämning – det vore att ta i för mycket – men det har väckt en viss uppmärksamhet. Jag är inte den ende iakttagaren som tycker att det är ett originellt tillvägagångssätt. Därför tyckte jag att det kunde vara klokt att få en redogörelse för bakgrunden till det här tillvägagångssättet.

Herr talman! Under mina två tidigare inlägg har jag förgäves försökt att få svar på just grunden för tillvägagångssättet. Vilket prioriteringsunderlag var det som gjorde att man valde ut just Bispgården? När man inte får svar på den frågan må det kanske stå tidningsskrivare och andra fritt att spekulera. Jag avstår gärna från det. Men det är ju självklart att det då uppstår en undran om vad det är som gör att man har landat här.

Den andra frågan som jag inte heller har fått svar på i dag är ju om Lantbruksuniversitetet enligt jordbruksministerns mening skall ta sitt regionalpolitiska ansvar genom att medverka till att det även i fortsättningen finns en verksamhet i lokalerna som Norra skogsinstitutet disponerar. Eller är detta också i svaret ett till intet förpliktande exempel, även om det inte är uttalat?

Men då börjar det bli litet av ett Moment 22. Vi går runt hela tiden: Beskeden är till intet förpliktande, och när man frågar om dem får man exempel som är till intet förpliktande.

Jag har förstått, herr talman, att jag inte får svar på mina frågor och att jordbruksministern nu noterar att jag inte har möjlighet att ställa ytterligare någon fråga. Så jag tackar än en gång för de besked jordbruksministern har givit, även om jag inte har blivit mycket klokare vad gäller bevekelsegrunderna för regeringens agerande.

Anf. 7 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)

Herr talman! Jag anser att jag har svarat på Lennart Daléus fråga om något slags prioriteringsordning. Det handlar om att jag ville lyfta fram ett bra exempel. Bispgården är ett bra exempel, och det exemplet har jag fått i samtal med ledningen för SLU. Konstigare än så är det inte.

Jag konstaterar å min sida att jag inte har fått något svar av Lennart Daléus om hur man bör skriva så att inte det händer som har hänt under de senaste åren, att det blir en koncentration utan att det regionalpolitiska perspektivet lyfts upp och utan att man ställer kravet på verk och myndigheter – för övrigt ett gammalt krav sedan jag tror början av 80-talet, som jag vet att i varje fall Centern och Socialdemokraterna var

väldigt överens om – att i alla typer av sådana här verksamheter ta regionalpolitiska hänsyn. Men det fick inte jag något svar på.

Jag hoppas ändå att jag med detta har klarat ut de konstigheter som jag tycker har rört sig kring den här frågan både i pressen och här i kammaren, att vi därmed kan skiljas från den och att också styrelsen för SLU kan fortsätta sitt arbete med det som jag tycker är viktigt, nämligen att se till att få en bra struktur på skogsutbildningen i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslöt kl. 12.21 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.30 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.30.

3 § Muntliga frågor till regeringen

Förste vice talmannen meddelade att statsminister Ingvar Carlsson, näringsminister Sten Heckscher, miljöminister Anna Lindh, statsrådet Pierre Schori och statsrådet Ylva Johansson nu skulle besvara frågor.

*Muntliga frågor till
regeringen*

Östra Timor

Anf. 8 INGBRITT IRHAMMAR (c)

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Pierre Schori.

Jag har i dagarna fått ny information om situationen på Östtimor. Där agerar nu dödsskvadroner, unga timoreser som opponerar sig mot den indonesiska okupationen mördas, och man länsar och förstör hemmen. I det läget är det oerhört viktigt att vi nu visar vårt stöd. Min fråga är då: Hur kan regeringen agera – bilateralt, inom FN när det gäller mänskliga-rättighets-kommissionen och inom EU – för att fästa uppmärksamheten på problematiken och visa vårt stöd?

Anf. 9 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Sverige har ju från början tagit avstånd från Indonesiens okupation av Östtimor och även uttryckt kravet att den timoresiska befolkningen själv skall få uttala sig om hur den vill forma sin framtid. Detta krav har vi drivit inom FN.

Inom Europeiska unionen kommer vi nu att förena oss med t.ex. Portugal, som naturligtvis är mest drivande i frågan, för att med för-
enade krafter försöka öka trycket mot Indonesien.

Prot. 1994/95:61
16 februari

Svar på interpellation

Samtidigt vill vi undersöka möjligheterna att stödja det timoresiska folket med bl.a. humanitära insatser genom Röda korset, förutom med politiskt stöd. Men det krav som vi ställde när Indonesien invaderade står kvar.

Sysselsättningen i byggbranschen

Anf. 10 LENNART NILSSON (s)

Herr talman! Det finns en djup oro bland byggnadsarbetarna i landet; Sverige har bland de lägsta bostadsinvesteringarna i Europa. Man är orolig inte minst mot bakgrund av att man inte anser att man har några möjligheter i samband med det stöd som regeringen har aviserat. Förbereds det några åtgärder för att få i gång nyproduktionen inom bostadsbeståndet?

Anf. 11 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Det är riktigt, som Lennart Nilsson säger, att byggbranschen är nere i den djupaste svackan under hela efterkrigstiden. Den har lett till både en kraftig utslagning inom branschen och en mycket hög arbetslöshet. Regeringen har mot den bakgrunden dels vidtagit åtgärder för att på kort sikt stimulera investeringarna. Det senaste initiativet är den uppgörelse som har träffats mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Det kommer att medverka, tror vi, till en värdefull stimulering också av bygginvesteringarna.

Det är klart att vi också noga följer utvecklingen när det gäller nyproduktionen. Det är ett besvärande faktum att vi fortfarande har så många lediga lägenheter ute i landet, men regeringen följer noga den frågan, och vi kommer naturligtvis också att ha kontakt med branschen.

Tredje spåret

Anf. 12 BIRGIT FRIGGEBO (fp)

Herr talman! Jag har noterat att regeringen tänker ta god tid på sig för att fatta beslut om det tredje spåret i Stockholm, och det tycker jag är bra. Jag skulle vilja fråga miljöministern om utgångspunkten för beredningen nu är att man försöker hitta lösningar som gör att man kan avslå stadsplanerna för tredje spåret. Jag skulle också vilja veta vilka steg regeringen nu tänker ta för att möjliggöra ett sådant beslut.

Anf. 13 Miljöminister ANNA LINDH (s)

Herr talman! Som Birgit Friggebo väl vet kan jag inte föregripa regeringsbeslutet. Beredning pågår. Vi lyssnar, vi bereder frågan och vi avser att återkomma.

Anf. 14 BIRGIT FRIGGEBO (fp)

Herr talman! Jag är väl medveten om att några detaljer naturligtvis inte kan lämnas innan beslutet är fattat, men det måste ju finnas en orsak till att man vill ta god tid på sig. Jag undrar då om förskjutningen

i tiden har sin grund i att regeringen nu försöker hitta lösningar som gör det möjligt att avslå stadsplanen.

Prot. 1994/95:61
16 februari

Anf. 15 Miljöminister ANNA LINDH (s)

Herr talman! Vi har inte haft så lång beredningstid för detta ärende, men det är självklart att vi behöver en viss tid för beredningen eftersom vi tycker att det är en viktig fråga, eftersom vi tycker att det är viktigt att få den allsidigt belyst, eftersom vi är måna om att lyssna på alla parter. Vi kommer att ta den tid för beredningen som krävs för att vi skall få en riktigt bra handläggning av detta mycket viktiga ärende.

*Muntliga frågor till
regeringen*

Den multilaterala biståndsverksamheten

Anf. 16 NILS T SVENSSON (s)

Herr talman! I biståndsdebatten får man ofta frågan hur mycket som kommer tillbaka. Frågan gäller med andra ord återflödet av våra biståndspengar. När det gäller det bilaterala biståndet uppskattar man att 40 % kommer tillbaka på olika sätt. När det gäller det multilaterala biståndet är det däremot bara en obetydlig del som kommer tillbaka enligt uppgifter.

Nu har vi fått en ny s.k. marknad via EU:s biståndsverksamhet. Då är min fråga till biståndsministern vad han tänker ta för initiativ för att förändra det här förhållandet, med andra ord vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka den svenska resursbasen, som man kallar den, i det internationella utvecklingssamarbetet – vi har onekligen en del att bidra med från svensk sida.

Anf. 17 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Syftet med vårt utvecklingssamarbete är ju inte i första hand att det skall komma pengar tillbaka till Sverige; det gör det nu ändå – ungefär 40 %, som Nils T Svensson sade. Men Nils T Svensson gör rätt i att ställa sin fråga – vi har nämligen inom det multilaterala utvecklingssamarbetet sett hur andra länder har agerat mycket aktivt för att påverka olika internationella institutioner för att just deras respektive länders företag och liknande skall engageras. Detta har vi påtalat under lång tid, och vi har under årens lopp kanske också varit litet för passiva. Men nu har vi tillsatt en särskild grupp som inom FN-systemet och även här hemma skall bevaka att svenska företag inte utsätts för "dålig" konkurrens utan kan vara med och tävla på lika villkor om de anbud som kan bli aktuella.

När det gäller Öst- och Centraleuropasamarbetet, som jag skall redovisa om en stund, är praktiskt taget hela samarbetet s.k. bundet bistånd – där rör det sig om överförande av teknisk kunskap och nästan uteslutande om upphandling i Sverige av varor och tjänster.

Anf. 18 INGER DAVIDSON (kds)

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till skolministern angående de fristående skolornas villkor.

Vi fick ju i budgetpropositionen reda på att det skulle tillsättas en parlamentarisk beredning, och jag har också förstått att det är skolministerns avsikt att det skall bli en bred överenskommelse, och det tycker jag är mycket positivt. Samtidigt aviseras nu en proposition som inte fanns med i budgetpropositionen, och enligt medierna kommer regeringen att lägga fram ett förslag om att sänka bidragen till de fristående skolorna till 75 % av genomsnittskostnaderna. Jag undrar när detta beslut fattades och varför det kommer nu och föregriper resultatet av beredningen.

Anf. 19 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Regeringen kommer att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att se över villkoren för de fristående skolorna. Direktiven för den kommittén bereds just nu inom regeringskansliet. Regeringen har alltså ännu inte fattat beslut i den frågan.

I samband med detta bereds också en proposition om de villkor som skall gälla för de fristående skolorna under tiden som kommittén arbetar. Den frågan är också under beredning, och regeringen har ännu inte fattat beslut.

Anf. 20 INGER DAVIDSON (kds)

Herr talman! Innebär det att jag i dag får ett besked om att bidraget inte kommer att sänkas? Det är nämligen viktigt för alla fristående skolor att få reda på detta. De håller på att planera sin verksamhet inför hösten och har utgått ifrån en ersättningsnivå på 85 %.

Anf. 21 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Det innebär inte det som Ingrid Davidson säger, utan det innebär det som jag säger.

Frågan är fortfarande under beredning inom regeringskansliet. Inger Davidson och alla andra kan emotse att inom kort få besked ifrån regeringen i den frågan.

Svavelutsläppen på Kolahalvön

Anf. 22 PETER ERIKSSON (mp)

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till miljöministern. Den gäller ett av de allra största miljöproblemen i Sveriges närområde. Det gäller de stora utsläppen från den ryska nickelfabriken på Kolahalvön.

De enorma svavelutsläppen påverkar skogarna mycket kraftigt i Norge, Finland och norra Sverige. En rening av de utsläppen skulle vara en stor fördel och kanske den mest effektiva och lönsamma investeringen man kan göra för att förbättra miljön i vårt närområde.

I Norge har man tagit ett initiativ. Man är beredd att satsa ganska mycket pengar för att bygga om den här fabriken och få en 90-procentig rening av svavelutsläppen. För svensk del innebär det att vi skulle bidra med en mindre summa pengar. Är regeringen beredd att ställa upp på det här för att bygga om fabriken på Kolahalvön?

Prot. 1994/95:61
16 februari

*Muntliga frågor till
regeringen*

Anf. 23 Miljöminister ANNA LINDH (s)

Herr talman! Jag träffade min norska kollega så sent som i förra veckan. Jag fick då de norska planerna presenterade för mig. Det är ett norsk/ryskt projekt, men man har även vänt sig till Finland och Sverige för att höra om det eventuellt är möjligt med något ekonomiskt stöd. För närvarande bereder vi frågan.

Jag tycker att det är oerhört angeläget att finna något slags lösning på det här stora miljöproblemet. Vi får återkomma till hur lösningen skall se ut.

Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp)

Herr talman! Jag tycker att det vore mycket pinsamt för Sveriges del om vi inte kunde ställa upp på det här förslaget. Vi har ändå ett hyggligt rykte. Jag hoppas att Anna Lindh kan driva frågan så att Sverige kan fortsätta att ha ett någorlunda gott rykte.

Flyktingar från Eritrea

Anf. 25 INGRID NÄSLUND (kds)

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till biståndsminister Pierre Schori. Det finns en grupp på ca 400 eritreanska flyktingar som har sökt asyl i Sverige. Många av dem har varit här mycket länge – en del av dem ända sedan 1989. De har fått besked om utvisning, men Eritrea som är ett av våra biståndsländer har vägrat att ta emot dem.

Till att börja med fick dessa personer inte börja läsa svenska eftersom de skulle utvisas. Nu tvingas de till det. De lever i fruktan för att utvisningarna skall verkställas när som helst. Många av dem vågar inte ens gå till en information som de är kallade till, eftersom de är så rädda för att bli tagna av polisen och utvisade omedelbart.

Anser biståndsministern att det är försvarbart av humanitära skäl att efter så många år av ovisshet nu visa ut dessa människor till en oviss framtid i ett land där man även har att ta emot 400 000 flyktingar från Sudan? Borde vi inte låta denna grupp stanna i Sverige av humanitära skäl?

Anf. 26 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Jag har blivit informerad av invandrarministern om hur diskussionen har gått inom regeringen i det här fallet. De människor vi här talar om har hamnat i en ohygglig, humanitär knipa.

Först har de tvingats fly från sitt land på grund av krig eller andra omständigheter. Sedan dess har Eritrea blivit självständigt. Det fanns då möjligheter att återvända, men Eritreas regering har gjort det svårt

för dessa människor att komma tillbaka. Många har, som Ingrid Näslund sade, vistats i Sverige en längre tid.

Vi har haft en emissarie i Eritrea för att diskutera bl.a. den eritreanska regeringens plikt att ta tillbaka sina egna medborgare – de som skall tas tillbaka, så att säga, enligt gängse internationella normer. I den stora gruppen finns naturligtvis flera ömmande humanitära fall som nu studeras av berörda myndigheter. Man kommer således inte att behandla alla fall på ett övergripande generellt sätt. Man prövar fall till fall.

Det är dock viktigt att få Eritreas regering att också ta ansvar för att ta tillbaka sina egna medborgare i de fall de av olika skäl inte har kunnat beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Om man inte får till stånd det kan det betyda att andra länder kommer att göra likadant. Vi måste ha internationella regler för detta.

Anf. 27 INGRID NÄSLUND (kds)

Herr talman! Med tanke på att en del av dessa personer har vistats mycket länge i Sverige undrar jag om inte det i sig är ett humanitärt skäl. Har vi verkligen fått någon försäkran från Eritreas sida om att man nu tänker ta tillbaka sina medborgare? Jag tycker att det verkar mycket osäkert, även efter emissariens besök.

Anf. 28 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Man kommer att ta hänsyn till humanitära skäl i det här fallet. En lång tids vistelse i Sverige är generellt sett ett sådant skäl. Man får dock se till varje enskilt fall.

Vi kommer naturligtvis inte att släppa den här frågan. Efter de samtal vi har haft i Asmara har vi en fortlöpande dialog med den eritreanska regeringen.

Skogsvårdsavgifterna

Anf. 29 CARL G NILSSON (m)

Herr talman! Jag har en fråga till miljöministern och/eller näringsministern. En särskild s.k. EU-skatt på skogsfastigheter är redan aviserad. Samtidigt har miljöministern gett direktiv om möjligheter att införa en s.k. naturvårdsavgift på skogsfastigheter.

Innebär det att regeringen är beredd att införa både en EU-skatt och en naturvårdsavgift?

Anf. 30 Näringsminister STEN HECKSCHER (s)

Herr talman! När man läser vad som står om detta i budgetproposition och finansplan kan man konstatera att det bl.a. talas om att utrymmet för ytterligare skattehöjningar är mycket begränsat – jag är inte helt säker på att jag kom ihåg ordalydelsen rätt. Apropå frågan om en skogsvårdsavgift står det också att det totala skattetrycket på näringen därvid skall beaktas så att inte näringens totala konkurrenskraft skadas. Det betyder att dessa frågor måste ses i ett sammanhang.

Anf. 31 INGE CARLSSON (s)

Herr talman! Jag vill också rikta mig till näringsministern. Svensk industri, särskilt exportindustrin, går mycket bra just nu. Jordbruket och livsmedelsindustrin har i över 60 år varit skyddade och endast tjänat vår hemmamarknad, kan man säga.

I och med EU-inträdet är det mycket viktigt att möta konkurrensen från andra länder. Ännu viktigare är att vi på olika sätt stimulerar till en export av de svenska produkterna, som trots allt håller en mycket hög kvalitet. Jag undrar om näringsministern har några idéer, planer och uppslag om hur man skall kunna förbättra och hjälpa till när det gäller marknadsföring. Vi har bl.a. diskuterat att införa ett livsmedelspolitiskt branschråd. Jag undrar hur näringsministern ser på just den frågan.

Anf. 32 Näringsminister STEN HECKSCHER (s)

Herr talman! Inte bara näringsministern utan även jordbruksministern ägnar sig med stor energi åt denna fråga. Här finns en hel del intressanta ändrar att nysta vidare i. Det är helt riktigt att svensk livsmedelsindustri borde ha goda möjligheter att göra sig väl gällande på exportmarknaden, inte minst tack vare inträdet i den europeiska unionen. Det gäller att nu förhållandevis snabbt ta vara på de möjligheter som finns.

Det finns ett förslag till riksdagen som handlar om att stimulera och förenkla utnyttjandet av känd och ny teknik. Ett av de områden där vi tror att detta skall kunna utnyttjas med gott resultat utgörs just av livsmedelsindustrin. Dessutom kan man resonera med näringen om i vilken utsträckning staten kan vara behjälplig just vid marknadsföringsinsatser. Det är självfallet så att näringen själv måste sköta detta.

I dialog med näringen resonerar vi nu om vilka insatser staten kan göra i det sammanhanget. Jag känner till att jordbruksministern i dag befinner sig i södra Sverige för att resonera med berörda parter bl.a. om just den saken. Här finns åtskilligt att göra.

Även inom ramen för det arbete som bedrivs i ett småföretagarråd som jag har sammankallat har just den här frågan om livsmedelsindustrins exportmöjligheter varit uppe. Vi har gott hopp om att vi i samråd med näringen skall finna lösningar där en god arbetsfördelning skall kunna leda till att även staten gör en insats på den här punkten.

Den ekonomiska brottsligheten

Anf. 33 SVEN BERGSTRÖM (c)

Herr talman! Jag vill vidarebefordra en fråga till statsministern från elever i en skolklass som jag nyss har träffat. De var på besök här i huset. De undrar vad regeringen gör för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten.

Det ansträngda budgetläget gör att man skär ned på olika områden i samhället. Folk har svårt att få pengarna att räcka till. Då tror jag att det

är en stor fara för krismedvetandet och solidariteten i samhället att ekobrottsligheten rullar på precis som tidigare.

Planerar regeringen några åtgärder för att intensifiera bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten?

Anf. 34 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Svaret är ja. Vi betraktar den ekonomiska brottsligheten som ett utomordentligt allvarligt problem. Jag skulle nästan vilja dramatisera genom att säga att den är en kräftsvulst i den svenska samhällskroppen. Seriösa företagare slås ut. Företagare som sysslar med ekonomisk brottslighet kan med orättfärdiga medel skaffa sig ett ökat utrymme.

Vi har i regeringsdeklarationen slagit fast att det här är en viktig uppgift. Justitiedepartementet arbetar nu med ett program. Vi hoppas kunna vidta konkreta åtgärder. Dels är det rimligt att ta in dessa pengar, dels är det faktiskt viktigt för vårt näringsliv att man får konkurrera på lika villkor. Det får man inte om det förekommer ekonomisk brottslighet.

Anf. 35 SVEN BERGSTRÖM (c)

Herr talman! Är regeringen också beredd att medverka till att kronofogdarna får förstärkta resurser? De hävdar med stor bestämdhet att det skulle vara lönsamt om de får mer resurser. Då kommer de att ta in mer pengar till samhället. I dag har de inte utrymme att jobba aktivt för att jaga in de pengar som finns.

Anf. 36 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Det finns ett generellt problem. När vi lägger fram förslag om besparingar säger nästan alla att det är alldeles riktigt att spara så mycket, men man menar att man skulle vinna mer på att inte spara just på det egna området. Detta gäller också kronofogdemyndigheterna.

Regeringens uppfattning är att det är viktigt att de sparförslag som regeringen nu har lagt fast antas. Om riksdagen på någon punkt tänker ändra någonting måste man spara på annat i stället.

Trafikleder i Stockholm

Anf. 37 ELISABETH FLEETWOOD (m)

Herr talman! Jag har en fråga till miljöministern.

I går, eller möjligtvis för ett par dagar sedan, uppvaktades ett par av regeringens statsråd av samtliga fullmäktigepartier i Stockholms stad. Min fråga gäller trafiken i Stockholm. Den håller med rätta på att bli en fråga för hela Sverige. Skulle en lösning med tunnel för biltrafiken vara möjlig? Den skulle kunna lösa de mycket svåra problem som ligger framför oss.

Anf. 38 Miljöminister ANNA LINDH (s)

Herr talman! Som jag redan har sagt till Birgit Friggebo pågår beredningen av detta ärende. Jag kan därmed inte föregripa regeringens beslut. Vi tittar på de olika förslagen. Ärendet bereds, och vi återkommer i sinom tid för att tala om vad regeringen har beslutat. Men jag kan inte föregripa regeringsbeslutet.

Anf. 39 ELISABETH FLEETWOOD (m)

Herr talman! Jag skulle gärna vilja att Anna Lindh talar om vad sinom tid innebär. Ju längre denna fråga drar ut på tiden desto dyrare och svårare blir det att planera på ett för kulturen viktigt sätt.

Anf. 40 Miljöminister ANNA LINDH (s)

Herr talman! Personligen bedömer jag det som att vi skulle kunna klara av detta inom cirka sex veckor. Det innebär inte någon längre fördröjning jämfört med när man ursprungligen hade beräknat att det här beslutet skulle fattas. Med tanke på att det är ett så viktigt beslut tycker jag inte att några veckors tidsförskjutning är speciellt uppseendeväckande.

Arbetsföretagen

Anf. 41 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kds)

Herr talman! Jag har en fråga till näringsministern med anledning av förslaget om nybildade offentligägda företag. Näringsministern har tillsammans med arbetsmarknadsministern ansvaret för att skapa arbetstillfällen.

Ett förslag som inte handlar om nya arbetstillfällen är förslaget om arbetsföretag som aktiebolag, där aktierna ägs av staten genom länsarbetsnämnden och de offentliga arbetsförmedlingarna. För att klara av att hyra ut de anställda måste de rättsliga reglerna sättas ur spel. Anser näringsministern att det är rätt väg att i stället för att ta till vara människors egen kreativitet – i t.ex. småföretag eller kooperativ – genom statens försorg hyra ut människor till marknaden samtidigt som fötterna kan slås undan för familjeföretag?

Anf. 42 Näringsminister STEN HECKSCHER (s)

Herr talman! Först och främst vill jag säga att jag inte riktigt ser de motsättningar som finns i frågan. Jag anser inte att all kreativitet är utesluten när staten är inblandad. Jag tycker tvärtom att man kan se goda exempel på att också staten kan bedriva en kreativ verksamhet. Jag uppfattar alltså inte bakgrunden riktigt på det sätt som den är framställd i frågan.

Vi behöver nya initiativ och nya vägar. Vi måste undersöka alla möjligheter att på bästa sätt lösa problemet med sysselsättningen. Emellanåt kan det vara svårt att bedöma olika förslag på papper. I det här fallet är det värdefullt att se vad en försöksverksamhet kan ge. Sedan får man bedöma om detta är en framkomlig väg för att nå det viktiga målet att förstärka sysselsättningen.

Anf. 43 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kds)

Herr talman! Det tillhör de moderna tiderna att man går mot en passivisering. Jag tycker nästan att vi går tillbaka till Taylors anda med detta förslag. Är det inte bättre att arbeta med den kreativitet som finns på många håll?

Anf. 44 Näringsminister STEN HECKSCHER (s)

Herr talman! Återigen ser jag inte samma motsättningar. Jag tycker nog att ett passivt bidragsberoende är väsentligt mindre aktivt än att utföra arbete. Det finns skäl att pröva åtskilliga uppslag. Jag kan inte se att detta skulle leda till passivitet. Tvärtom leder det till en högre grad av aktivitet än vad ett rent bidragsberoende skulle leda till.

Tornedalingarnas ställning som minoritet

Anf. 45 SIV HOLMA (v)

Herr talman! I östra delen av Norrbotten finns det en minoritet av tornedalingar. Enligt en tidningsuppgift har de av EU blivit erkända som en minoritet. De har önskat få den statusen även i Sverige.

Jag undrar om detta innebär att tornedalingarna även har status som minoritet i detta land. Jag vill också veta om skolministern anser att denna minoritetsstatus innebär att man gör några förstärkningar inom skolans område för denna minoritet.

Anf. 46 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Det här området har jordbruksminister Margareta Winberg huvudsakligen ansvar för, men jag kan säga att tornedalsfinskan är ett språk i skolan som redan i dag har en särställning i lagstiftningen. Den är t.ex. jämställd med zigeniska som inte jämställs med andra hemspråk.

Frankrikes atomprovsprängningar

Anf. 47 BARBRO JOHANSSON (mp)

Herr talman! Jag vill vända mig till statsministern.

Sedan 1992, efter ett provstopp, har Frankrike inte gjort några kärnvapensprängningar över Mururoaatollen. Man ämnar nu återuppta provsprängningarna över Mururoaatollen och dess närhet. Jag undrar vad regeringen tänker göra för att förhindra detta med tanke på att vi tillhör den europeiska unionen.

Anf. 48 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Sveriges ståndpunkt är mycket väl känd. Vi är inte bara emot franska provsprängningar. Vi är emot provsprängningar över huvud taget. I den kommission som jag har varit med om att arbeta fram om globalt ledarskap i världen föreslår vi att man över huvud taget skall komma bort från sådana här prov. Vi kommer att fundera över den konkreta situationen, om vi kan ta upp frågan i EU eller i

andra sammanhang. Men den svenska ståndpunkten är alldeles klar. Vi kommer att driva den på olika sätt.

Prot. 1994/95:61
16 februari

Anf. 49 BARBRO JOHANSSON (mp)

Herr talman! Jag vill bara tacka statsministern för det svaret och li-
tar på att Sverige gör så gott man kan i denna fråga.

*Muntliga frågor till
regeringen*

Gymnasieskolans industriprogram

Anf. 50 CARL-JOHAN WILSON (fp)

Värderade talman! Jag har en fråga till Ylva Johansson. Den gäller gymnasieskolans industriprogram. Jag är övertygad om att statsrådet Ylva Johansson – liksom alla vi andra som är intresserade av skolpolitik – är oroad över att det är en så dålig rekrytering till gymnasieskolans industriprogram. Jag vet att detta ärende just nu bereds här i riksdagen. Men jag är ändå nyfiken på om statsrådet Ylva Johansson, eller någon annan i regeringen, har lyckats komma på någon metod för att förbättra rekryteringen till detta industriprogram.

Anf. 51 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Jag är också bekymrad över rekryteringen till industriprogrammet, och jag tror inte att det räcker att se frågan som ett rekryteringsproblem. Vi måste också se över om industriprogrammet är rätt utformat, med tanke på att ungdom faktiskt vänder industriprogrammet ryggen.

Jag tror också att man måste se att det finns ett samband med arbetsmiljöerna i de yrken som industriprogrammet leder till. Detta är alltså en ganska komplex fråga.

Som jag har aviserat i budgetpropositionen kommer regeringen inom kort att tillsätta en arbetsgrupp för att se över industriprogrammet. I denna arbetsgrupp kommer också parterna att inbjudas att delta.

Fristående skolor

Anf. 52 BEATRICE ASK (m)

Herr talman! Jag skulle vilja återgå till en diskussion som fördes här tidigare genom att begära ett förtydligande från skolministern avseende regeringens avsikter visavi de fristående skolorna.

Enligt mycket bestämda uttalanden i medierna har det sagts att den socialdemokratiska riksdagsgruppen har godkänt en proposition om sänkta bidrag.

Med anledning av vad skolministern sade här tidigare vill jag fråga om detta är felaktiga uppgifter.

Anf. 53 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Som jag sade i mitt svar till Inger Davidson så bereds inom regeringskansliet en proposition som gäller villkoren för de fristående skolorna under den tid en parlamentarisk kommitté skall arbeta med att grundläggande se över villkoren för dessa skolor.

Som en del av det beredningsarbetet förs också diskussioner i den socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Anf. 54 BEATRICE ASK (m)

Herr talman! Detta innebär då att det inte är frågan om ett godkännande av en färdig proposition, utan en diskussion som förts i den socialdemokratiska riksdagsgruppen?

Anf. 55 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)

Herr talman! Jag vill upprepa vad jag sade. Som en del i det beredningsarbete som regeringskansliet gör kring en proposition förs också diskussioner med den socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Regeringens mediaråd

Anf. 56 BIRGIT FRIGGEBO (fp)

Herr talman! Om det skall vara något spännande med de här utfrågningarna tycker jag nog att det vore till fördel om regeringsrepresentanterna ibland vågade lämna litet på förlåten när det gäller beredningar.

Men jag hade en annan fråga. Regeringen har fattat beslut om direktiv till ett medieråd. Det rasar nu en stor debatt om detta medieråd och om vad regeringens kommittéväsande skall ha för inflytande på massmediekoncentrationen.

Vi politiker är helt förhindrade att delta i denna viktiga demokratiska diskussion därför att regeringen inte har publicerat kommittédirektiven.

Det skulle i dag hållas en presskonferens om dem, men den är inställd.

Jag skulle vilja fråga statsministern om han är beredd att omedelbart ta fram kommittédirektiven och publicera dem, så att vi kan få en diskussion som vilar på sakförhållanden och inte på tyckanden och tro om vad regeringen har fattat för beslut.

Anf. 57 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Får jag börja med Birgit Friggebos formfråga. Frågestunden skulle bli mer stimulerande om det inte ställdes frågor som är omöjliga för regeringen att svara på. Vi har rätt att bereda frågor. Enskilda statsråd skall inte tycka personligt, utan de skall företräda regeringen.

När det gäller den andra frågan är presskonferensen som skulle ha redovisat dessa direktiv inställd därför att den ansvariga ministern, Margot Wallström, är sjuk. Även statsråd har rätt att bli sjuka. Så snart hon är frisk kommer hon att ha den presskonferensen.

Anf. 58 BIRGIT FRIGGEBO (fp)

Herr talman! Självfallet har statsråd rättighet att vara sjuka. Men det är ett bekymmer, även för regeringar, att frågor inte är färdiga och att

det ändå förs en stor diskussion och debatt som inte har underlag i sakfrågor.

I denna fråga vet vi att regeringen har fattat ett beslut. Det finns direktiv. Därför undrar jag om det inte vore lämpligt att släppa dessa direktiv, så att vi kan få en diskussion som vilar på sakliga grunder och inte på tro och tyckande.

Prot. 1994/95:61
16 februari

*Muntliga frågor till
regeringen*

Anf. 59 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)

Herr talman! Om detta håller jag med Birgit Friggebo. Problemet är – och det hade även den förra regeringen problem med – att vi har mycket skickliga journalister och massmedier, som tar fram uppgifter. Ibland är dessa uppgifter helt korrekta, ibland delvis korrekta, ibland alldeles fel.

En ambition från den nuvarande regeringens sida är – det har jag talat med statsråden om – att vi så snabbt som möjligt skall komma fram med propositioner och presskonferenser, så att riksdagsledamöterna och andra skall kunna delta i diskussionen. Om den ambitionen är Birgit Friggebo och jag helt överens.

Anf. 60 FÖRSTE VICE TALMANNEN

Därmed är frågestunden slut. Jag tackar regeringens ledamöter för att de velat komma hit och svara på frågor.

4 § Information från regeringen om Östeuropa-propositionen

*Information från
regeringen*

Anf. 61 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! I dag överlämnar regeringen till riksdagen en proposition om Sveriges samarbete med Central- och Östeuropa. Den omfattar de tre kommande budgetåren, och hela programmet är på drygt 4 miljarder kronor.

Vi har ställt upp fyra viktiga mål för vårt samarbete med Öst- och Centraleuropa.

1. Det skall bidra till en hållbar säkerhetsgemenskap. Det skall bli fred och trygghet i vår omgivning.

2. Det skall bidra till en fördjupad demokratisk kultur. Utan demokrati blir det ingen fredlig utveckling.

3. Det skall vara en socialt hållbar ekonomisk utveckling. Om inte den ekonomiska utvecklingen får en social dimension blir den inte hållbar.

4. Det skall vara en miljömässigt hållbar utveckling. Det har varit rovdrevft med miljö och människor i Öst- och Centraleuropa.

Därmed blir detta program, herr talman, en viktig del av Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Det är inte minst viktigt att stödja reformerna inom ekonomi och politik i Ryssland även nu när Tjetjenienkriget pågår.

Samarbetet kommer att inriktas särskilt på Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland. Vi menar att Östersjösamarbetet har betydelse för hela Europa.

Under tidigare år har ungefär 60 % av vårt samlade samarbete med Öst- och Centraleuropa gått till Baltikum. Det vidgas nu något till övriga länder också.

När det gäller de baltiska staterna menar vi att vi nu befinner oss i det tredje skedet.

Det första skedet var när de slogs för sin självständighet 1989–91. Det andra skedet var 1991 när de hade fått självständigheten. Då gällde det att stödja och konsolidera deras suveränitet. Nu är vi inne i det tredje skedet. De vill öka sitt regionala samarbete kring Östersjön, bl.a. med oss, men också få en full integration med Europa. Att bistå dem därvidlag blir en viktig hållpunkt för vårt samarbete med de baltiska staterna.

Samarbetet med Polen kommer att koncentreras kring Östersjölänen. Mycket gäller miljö- och energiinsatser.

Samarbetet med Ryssland kommer att innebära att de demokratiska krafterna skall stödjas, liksom omvandlingen till en social marknadsekonomi och att man bygger upp de demokratiska institutionerna. Det blir ett samarbete som i mycket tar utgångspunkt ute i regionerna i Ryssland: S:t Petersburg, Kaliningrad, Pskov, Novgorod, Murmansk och Archangelsk och Karelen – alltså inte bara Moskva.

Vi kommer naturligtvis också att ha ett samarbete med de före detta sovjetrepublikerna Ukraina och Vitryssland.

Det är viktigt att vi skapar en hållbar säkerhetsgemenskap kring Östersjön. Det tidigare anslaget till suveränitetsbistånd skulle användas för att stadga upp den självständighet som de baltiska republikerna hade fått. Syftet vidgas nu till ett allmänt säkerhetspolitiskt mål och omfattar också fler länder än de baltiska. I samband därmed ökar vi anslaget från 60 till 100 miljoner kronor.

Med det vidgade säkerhetspolitiska målet menar vi att stödja saker som polis- och tullväsen, civilförsvaret och räddningstjänst, kust- och gränsbevakning, liksom kampen mot organiserad brottslighet, maffian, flyktningsmuggling, vapenförsäljning, olaga hantering av kärnbränsle och radioaktiva ämnen. Som ni förstår ingår detta i ett säkerhetspolitiskt perspektiv.

När det gäller stöd till demokratin räknar vi med att även folkrörelser och enskilda organisationer på ett mycket kraftfullare sätt än tidigare går in och samarbetar med likasinnade systrar och bröder i Öst- och Centraleuropa. Vi lägger in en kraftig ökning av stödet till sådan verksamhet. Det utökas till 85 miljoner kronor.

Det gäller även stödet till kulturutbyte, som binder samman kulturen över gränserna, och till utbildningsprogram via Svenska institutet. Det blir en kraftig ökning av det stödet.

Herr talman! En nyhet är att för första gången introduceras ett stöd där de svenska riksdagspartierna kan använda medel för att bistå syster- och broderorganisationer i tredje världen och även i Öst- och Centraleuropa. Vi menar att det är viktigt att det finns demokratiska partier i en demokrati.

Kvinnorna är särskilt utsatta i omdaningsprocessen. Vi kan se att den parlamentariska representationen för kvinnor i Öst- och Centraleu-

ropa olyckligtvis har gått ner med en tredjedel sedan reformpolitiken satte i gång. Den har gått ner från 28 % till 9 %. Därför behövs det ett samarbete mellan kvinnor inte minst.

Vi vill ha en socialt hållbar ekonomisk omdaning. Vi satsar på en social dimension i vårt samarbete med Öst- och Centraleuropa. Det blir stöd till reformer inom arbetsrätten, socialförsäkringssystemen, satsningar på arbetsmarknadspolitik och särskilt utsatta grupper.

Herr talman! Vi kommer att ge näringslivsutvecklingen hög prioritet. Bl.a. inrättas en s.k. riskkapitalfond av Sverige, Norge, Finland och Europeiska utvecklingsbanken just för nordvästra Ryssland. Detta berör de ämnen som var uppe tidigare, t.ex. miljöutsläpp och sådant, men det sker också för att få i gång företagsamheten. Vi kommer att utveckla det program som stöder småföretag och privatisering.

Vi föreslår också att det svenska näringslivet bör engagera sig mer. Regeringen vill gärna samråda och samverka med det svenska näringslivet. Vi utser därför en särskild ambassadör för att hålla kontakt med de svenska företagen i dessa frågor. Vi kommer också att ha särskilda möten och ett samrådsforum.

Vi fördubblar exportkreditgarantierna som tidigare huvudsakligen gick till Baltikum. De utsträcks nu från 1 miljard till 2 miljarder kronor och kommer även att gå till Ryssland, Vitryssland, Ukraina och Kazakstan.

När det gäller EU-medlemskapet innebär det att vi får betala av dessa pengar – inträdesbiljetten till EU – med ungefär 300 miljoner kronor per år. Samtidigt blir vi delaktiga i en större EU-fond på 15 miljarder kronor som vi kan vara med och påverka. Det är vår ambition att låta samma principer styra i vårt arbete inom EU som vi har i vårt bilaterala direkta samarbete, som jag har redovisat nyss.

Miljön är viktig, och för första gången får vi en sammanhållen miljöstrategi för Östersjöregionen. Stödet till den kommer att upplöpa till 170 miljoner kronor för det här budgetåret. Det kommer bl.a. att innebära att vi under detta år kommer att medverka till rening av utsläppen från de tre största hamnarna i Baltikum. Vi har börjat med den lettiska hamnen Liepāja. Vi fortsätter i februari med den litauiska i Klaipėda och med den estniska i Haapsalu i början av april.

Herr talman! Grunden för det här programmet är naturligtvis utvecklingen och behoven i Central- och Östeuropa. Sedan muren föll har halva vår kontinent öppnats för samarbete. Det öppnar också nya möjligheter. Vi har följt den utredning och analys som har gjorts av ett sekretariat för analys av utvecklingssamarbete, SAU. De avlämnade ett yttrande i december i förfölj. Där påtalade de olika brister.

Vi menar att vi har tätat till håll och brister med det här programmet för Central- och Östeuropa. Nu har vi presenterat en sammanhållen strategi för Öst- och Centraleuropa.

Herr talman! Slutligen vill jag säga att det finns 100 exemplar av denna proposition tillgängliga på utrikesutskottets kansli.

Prot. 1994/95:61
16 februari

*Information från
regeringen*

Anf. 62 HÅKAN HOLMBERG (fp)

Herr talman! Det är mycket av det som tycks finnas i den här propositionen som jag tycker låter bra. Jag vill särskilt nämna det stöd som skall kunna gå till uppbyggnad av demokratiska partier i våra öst- och centraleuropeiska grannländer. Det är något som i synnerhet Folkpartiet har föreslagit i ganska många år.

Jag har en specificerad fråga. Det är mest för att få en precisering av Pierre Schori på grund av en viss förvirring som har förekommit under ett par år i debatten om det ekonomiska systembytet i Östeuropa.

Jag tycker de punkter som ingick i den sociala dimensionen är be- hjärtansvärda och utmärkta allihop. Men det finns litet av ett kodspråk ibland när detta används. Det finns personer och politiska krafter i dessa länder som använder uttryck av typen "socialt hållbar utveckling" och liknande för att i verkligheten motivera en hållning som innebär att man bromsar eller t.o.m. försöker vända övergången till marknadseko- nomi.

Det är något som jag är övertygad om vore ganska förödande. Då hamnar man i ett läge mitt emellan två ekonomiska system och får det sämsta av båda systemen, eller kanske det sämsta av det gamla syste- met utan att få det bästa av det som ett nytt system kan ge.

Jag vill bara be Pierre Schori att precisera om den nya regeringens inställning till det ekonomiska reformarbetet är att övergången till marknadsekonomi även i fortsättningen kraftfullt skall understödjas, eller är det möjligen frågan om att bromsa.

Anf. 63 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Det blir samma politik som i Sverige. Reformpolitiken på det ekonomiska området skall kraftfullt genomföras. När man går från en kommandoekonomi, som i Öst- och Centraleuropa, till en marknadsekonomi går det inte att gå på halvfart. Det må vara dessa länders egen sak att avgöra takten, men om man ser det rent principiellt håller jag med Håkan Holmberg.

Men det som har förbisetts både av regeringarna i Öst- och Central- europa och av dem som har bistått dem i omdaningen har varit de so- ciala sektorerna. Det stöd som har kommit från väst har liksom inte räckt till dessa sektorer. Därför menar jag att det är oerhört viktigt att vi i Sverige – och jag hoppas på riksdagens stöd härvidlag – lägger en speciell social dimension i vårt samarbete med Öst- och Centraleuropa för att just stödja utsatta grupper som får det svårt i en omdaningspro- cess som kan vara ganska grym ibland och som t.ex. kan drabba kvin- norna, som jag åskådliggjorde.

Anf. 64 HÅKAN HOLMBERG (fp)

Herr talman! Låt mig med glädje notera att Pierre Schori instämmer med mig i att det inte går att genomföra ekonomiska reformer från planekonomi till marknadsekonomi på halvfart, utan att man måste ha fullt tryck i den processen. Skälet till att jag frågade var naturligtvis att det bl.a. i några inlägg från socialdemokratiskt håll ibland har uttryckts synpunkten att det är just övergången till marknadsekonomi som sådan

som skulle ha orsakat problemen. Jag tolkar detta som att Pierre Schori faktiskt har en annan åsikt.

Prot. 1994/95:61
16 februari

Anf. 65 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Det finns problem. Det är därför vi skall satsa speciellt på de sociala frågorna. Det som vi har varit kritiska till – och det kanske är det som Håkan Holmberg refererar till – är när någon har sagt att det skall vara mera chock och mindre terapi.

*Information från
regeringen*

Anf. 66 SIV HOLMA (v)

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga med anledning av att kvinnorepresentationen har minskat. Finns det något stöd till kvinnorörelserna i likhet med stödet till syskonpartierna?

Sedan har jag en annan fråga som också är ganska kort. Den handlar om det central- och östeuropeiska samarbetet. Finns Barentsregion-samarbetet med i det här sammanhanget?

Anf. 67 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Ja, det finns det. Det finns ett särskilt kapitel om Barentsregionsamarbetet.

När det gäller kvinnorna vill jag säga att det har rört sig om ett särskilt stöd i Baltikum och Ryssland till kvinnlig företagsamhet. Det har varit stöd till seminarieverksamhet i Polen och Ryssland. De har hetat "Utan kvinnor ingen demokrati" eller något liknande.

Det här har varit små saker, vill jag säga. Det som är viktigt och det enda som är hållbart är om så att säga svenska systrar utnyttjar de resurser som öppnas genom det här programmet till att samarbeta med kvinnorörelser i dessa länder. Den möjligheten öppnas nu med de 85 miljoner kronor som vi har ställt till förfogande.

Anf. 68 GÖRAN LENNMARKER (m)

Herr talman! Jag har några frågor med anledning av uppgifter i föredragningen som gör mig förbryllad. Den första gäller beloppets storlek.

Av budgetpropositionen framgick att den totala ramen för Central- och Östeuropabiståndet dras ner något jämfört med innevarande år. Det beräknas totalt uppgå till nästan 1,3 miljarder detta budgetår. Då är frågan, med tanke på föredragningen: Är siffrorna i budgetpropositionen felaktiga?

För det andra sker enligt denna en avräkning för det Central- och Östeuropabistånd som går via Europeiska unionen. Det innebär en betydande minskning av det bilaterala biståndet från Sverige till främst de fem länder som nämndes. Skall jag uppfatta att det inte gäller, med tanke på föredragningen?

För det tredje uppgår enligt redovisningen miljöbiståndet via Miljödepartementet till 192 miljoner kronor innevarande budgetår. Om jag förstod statsrådet rätt, skulle det sedan uppgå till 170 miljoner kronor på 18 månader. Det är i så fall en betydande neddragning och inte en ökning, jämfört med i dag.

Jag vore tacksam, om statsrådet kunde skingra dunklet.

Anf. 69 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Det är alltid svårt med siffror, särskilt när vi går över från 12 till 18 månaders budgetperiod. Men faktum är att det rör sig sammanlagt under treårsbudgetperioden om drygt 4 miljarder kronor, precis som det står.

I detta ingår inträdesbiljetten, som jag kallar det för, till EU på drygt 300 miljoner kronor. Många gillar det inte, men det ingår där.

När det gäller miljön har vi sammanfört de samlade miljöinsatserna under ett gemensamt anslag. Några av dessa, på Miljödepartementet tidigare, var förbrukade eller var på gång. De 170 miljonerna är det belopp som gäller för det här budgetåret i en sammanhållen miljöstrategi.

Anf. 70 GÖRAN LENNMARKER (m)

Herr talman! Jag förstår då att budgetpropositionens siffror är korrekta. Det är ingen förändring utifrån budgetpropositionens siffror.

I så fall gäller ju två saker. Det är en betydande neddragning av det bilaterala östbiståndet, jämfört med innevarande år. Och om miljöbiståndet nu är 170 miljoner kronor för nästa budgetår, som är 18 månader, skall det beloppet alltså jämföras med 192 miljoner för innevarande tolv månadersperiod. Det innebär väl en halvering, om jag i huvudet räknar rätt.

Anf. 71 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Nej, det är inte helt rätt räknat. Men vi kan naturligtvis gå igenom siffrorna tillsammans efteråt.

Det är en oundviklig följd av EU-medlemskapet att det belastar vårt direkta bilaterala samarbete med Öst- och Centraleuropa, i den meningen att vi får ta av den budgeten. Men därtill tjänar vi naturligtvis genom att vi får tillgång till och medverkan i det stora EU-programmet för Öst- och Centraleuropa, som är 15 gånger större än det svenska.

Vi har enats här i kammaren om att vi skall betala det inom ramen, och därför betyder det vissa neddragningar i de bilaterala programmen – ja.

Anf. 72 SIVERT CARLSSON (c)

Herr talman! Först tack för bra information! Vi är många som bor vid och intill Östersjön, här och på andra sidan. Vi vet att Östersjön inte mår bra, och många andra vet det också. Därför tycker jag att det var hugnesamt att höra att ett av de fyra målen är en miljömässigt hållbar utveckling.

Jag har en fråga som jag tror anknyter ganska väl till den föregående. Om jag har tolkat budgetpropositionen rätt, minskar man i år anslagen till nödvändiga miljöinsatser på andra sidan Östersjön. Nu talas det om andra siffror, och min fråga är rakt upp och ner: Föreslås nya konkreta pengar i den proposition som kommer nu, utöver dem som

finns i budgetpropositionen, just till nödvändiga miljöåtgärder på andra sidan Östersjön?

Prot. 1994/95:61
16 februari

Anf. 73 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

*Information från
regeringen*

Herr talman! Vi kommer tillsammans med Världsbanken exempelvis att nu under våren gå in i reningsprogrammen för de stora hamnarna Liepaja, Klaipeda och Haapsalu i Baltikum. Den svenska andelen är den som jag har angivit här, dvs. sammanlagt omkring 100 miljoner, och det är en del i ett större Världsbanksprogram.

På samma sätt avser vi att arbeta inom den Europeiska unionen, försöka rikta dess uppmärksamhet mera norrut än tidigare. Den har mera varit riktad rakt österut till Ukraina och Ryssland.

Anf. 74 NILS T SVENSSON (s)

Herr talman! Det är alldeles utmärkt att Östeuropapropositionen nu ligger på riksdagens bord. Nu får vi klart formulerade mål för vårt samarbete med Öst- och Centraleuropa. Här finns bra förslag om samordning av olika insatser. Det bör rimligen leda till att de blir effektiva, att vi får en sammanhållen strategi för detta viktiga arbete.

Ett av målen är att stödja demokratiprocessen. Det uttrycks, om jag uppfattade det rätt, med orden fördjupad demokratisk kultur. I det sammanhanget spelar ländernas parlament en viktig roll. Det är grundbulten för demokratin.

För någon vecka sedan hade jag tillsammans med några kolleger tillfälle att träffa parlamentariker i Litauen, när vi var på besök där med talmannen, och då fick vi klart för oss att man är väldigt intresserad av att ha mycket nära kontakt med oss i Sveriges riksdag, inte bara på politikerplanet utan också t.ex. med utskottskanslierna, för att sätta sig in i riksdagens praktiska arrangemang med hantering av frågorna. Det finns alldeles uppenbart en sådan efterfrågan.

Till viss del kanske detta kan lösas genom partistödet, om det kan kallas så, men det är väl inte i främsta rummet avsett för den typen av kontakter. Kanske kan det ordnas genom stöd via folkrörelserna, exempelvis när det gäller att föra ut studiecirkelarbete och annat som kan vara bra i den politiska processen.

Min fråga är: Finns det inom ramen för de anslag som nu är lagda i propositionen utrymme för den typ av åtgärder som jag här hastigt har skisserat? Med andra ord: Finns det utrymme för att riksdagen skulle kunna umgås med parlamenten i Öst- och Centraleuropa på ett bättre sätt, om jag får uttrycka det så?

Anf. 75 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)

Herr talman! Vi har inte öppnat någon särskild kanal för Sveriges riksdag, däremot en stor sådan för riksdagspartierna. Det är helt fritt att sätta i gång samarbete med demokratiska parlament i Öst- och Centraleuropa den vägen. Vi uppmanar också till detta.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag tacka för ordet och hoppas på ett brett stöd i riksdagen för detta, som jag ser det, första samlade program och den första samlade strategin för Sveriges samarbete med Öst-

och Centraleuropa. Propositionen finns i 100 exemplar på utrikesutskottets kansli för dem som är intresserade, även allmänheten.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Motioner

1994/95:N9–N12 till näringsutskottet

1994/95:Kr1–Kr4 till kulturutskottet

1994/95:T25 till trafikutskottet

1994/95:Bo7 till bostadsutskottet

1994/95:A23 till arbetsmarknadsutskottet

6 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositioner

1994/95:139 Särskilda utbildningssatsningar inom högskolan

1994/95:142 Fosterdiagnostik och abort

7 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 15 februari

1994/95:59 av *Widar Andersson* (s) till statsministern om regeringspolitikens inriktning

1994/95:60 av *Christel Anderberg* (m) till arbetsmarknadsministern om vetorätt vid offentlig upphandling

1994/95:61 av *Andreas Carlgren* (c) till statsrådet Anna Hedborg om välfärden

1994/95:62 av *Sten Andersson* (m) till kommunikationsministern om kontroll av taxiverksamheten

Interpellationerna publiceras i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 februari.

Anmäldes att följande frågor framställdes

den 15 februari

1994/95:287 av *Barbro Westerholm* (fp) till statsrådet Anna Hedborg om barnomsorgslagen

1994/95:288 av *Erik Arthur Egervärn* (c) till finansministern om Tullen i Östersund

1994/95:289 av *Britt-Marie Danestig-Olofsson* (v) till statsrådet Ylva Johansson om betygskriterier

1994/95:290 av *Andreas Carlgren* (c) till utbildningsministern om CSN-korten

1994/95:291 av *Gullan Lindblad* (m) till utrikesministern om avvisning till forna Jugoslavien

1994/95:292 av *Gullan Lindblad* (m) till statsrådet Leif Blomberg om uppehållstillstånd för anhöriga

Frågorna publiceras i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 februari.

9 § Kammaren åtskildes kl. 15.28.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdets början t.o.m. ajourneringen kl. 12.21 och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

GUNNAR GRENFORS

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Svar på interpellation 1994/95:52 om Sveriges lant- bruksuniversitetets verksamhet i Bispgården.....	1
Anf. 1 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	1
Anf. 2 LENNART DALÉUS (c).....	2
Anf. 3 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	3
Anf. 4 LENNART DALÉUS (c).....	4
Anf. 5 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	5
Anf. 6 LENNART DALÉUS (c).....	5
Anf. 7 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	6
Ajournering.....	7
Återupptagna förhandlingar.....	7
3 § Muntliga frågor till regeringen.....	7
<i>Östra Timor</i>	7
Anf. 8 INGBRITT IRHAMMAR (c).....	7
Anf. 9 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	7
<i>Sysselsättningen i byggbranschen</i>	8
Anf. 10 LENNART NILSSON (s).....	8
Anf. 11 Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	8
<i>Tredje spåret</i>	8
Anf. 12 BIRGIT FRIGGEBO (fp).....	8
Anf. 13 Miljöminister ANNA LINDH (s)	8
Anf. 14 BIRGIT FRIGGEBO (fp).....	8
Anf. 15 Miljöminister ANNA LINDH (s)	9
<i>Den multilaterala biståndsverksamheten</i>	9
Anf. 16 NILS T SVENSSON (s)	9
Anf. 17 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	9
<i>Fristående skolor</i>	10
Anf. 18 INGER DAVIDSON (kds).....	10
Anf. 19 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	10
Anf. 20 INGER DAVIDSON (kds)	10
Anf. 21 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	10
<i>Svavelutsläppen på Kolahalvön</i>	10
Anf. 22 PETER ERIKSSON (mp).....	10
Anf. 23 Miljöminister ANNA LINDH (s)	11
Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp).....	11
<i>Flyktingar från Eritrea</i>	11
Anf. 25 INGRID NÄSLUND (kds)	11
Anf. 26 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	11
Anf. 27 INGRID NÄSLUND (kds)	12
Anf. 28 Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	12
<i>Skogsvårdsavgifterna</i>	12

Anf. 29	CARL G NILSSON (m)	12
Anf. 30	Näringsminister STEN HECKSCHER (s)	12
	<i>Export av svenska livsmedel</i>	13
Anf. 31	INGE CARLSSON (s)	13
Anf. 32	Näringsminister STEN HECKSCHER (s)	13
	<i>Den ekonomiska brottsligheten</i>	13
Anf. 33	SVEN BERGSTRÖM (c)	13
Anf. 34	Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	14
Anf. 35	SVEN BERGSTRÖM (c)	14
Anf. 36	Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	14
	<i>Trafikleder i Stockholm</i>	14
Anf. 37	ELISABETH FLEETWOOD (m)	14
Anf. 38	Miljöminister ANNA LINDH (s)	15
Anf. 39	ELISABETH FLEETWOOD (m)	15
Anf. 40	Miljöminister ANNA LINDH (s)	15
	<i>Arbetsföretagen</i>	15
Anf. 41	ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kds)	15
Anf. 42	Näringsminister STEN HECKSCHER (s)	15
Anf. 43	ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kds)	16
Anf. 44	Näringsminister STEN HECKSCHER (s)	16
	<i>Tornedalingarnas ställning som minoritet</i>	16
Anf. 45	SIV HOLMA (v)	16
Anf. 46	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	16
	<i>Frankrikes atomprovsprängningar</i>	16
Anf. 47	BARBRO JOHANSSON (mp)	16
Anf. 48	Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	16
Anf. 49	BARBRO JOHANSSON (mp)	17
	<i>Gymnasieskolans industriprogram</i>	17
Anf. 50	CARL-JOHAN WILSON (fp)	17
Anf. 51	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	17
	<i>Fristående skolor</i>	17
Anf. 52	BEATRICE ASK (m)	17
Anf. 53	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	17
Anf. 54	BEATRICE ASK (m)	18
Anf. 55	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	18
	<i>Regeringens mediaråd</i>	18
Anf. 56	BIRGIT FRIGGEBO (fp)	18
Anf. 57	Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	18
Anf. 58	BIRGIT FRIGGEBO (fp)	18
Anf. 59	Statsminister INGVAR CARLSSON (s)	19
Anf. 60	FÖRSTE VICE TALMANNEN	19

4 § Information från regeringen om Östeuropa-propositionen.....19

Anf. 61	Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	19
Anf. 62	HÅKAN HOLMBERG (fp)	22
Anf. 63	Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	22
Anf. 64	HÅKAN HOLMBERG (fp)	22
Anf. 65	Statsrådet PIERRE SCHORI (s)	23
Anf. 66	SIV HOLMA (v)	23

Anf. 67 Statsrådet PIERRE SCHORI (s).....	23
Anf. 68 GÖRAN LENNMARKER (m).....	23
Anf. 69 Statsrådet PIERRE SCHORI (s).....	24
Anf. 70 GÖRAN LENNMARKER (m).....	24
Anf. 71 Statsrådet PIERRE SCHORI (s).....	24
Anf. 72 SIVERT CARLSSON (c).....	24
Anf. 73 Statsrådet PIERRE SCHORI (s).....	25
Anf. 74 NILS T SVENSSON (s).....	25
Anf. 75 Statsrådet PIERRE SCHORI (s).....	25
5 § Hänvisning av ärenden till utskott.....	26
6 § Bordläggning.....	26
7 § Anmälan om interpellationer.....	26
1994/95:59 av <i>Widar Andersson</i> (s) till statsministern om regeringspolitikens inriktning.....	26
1994/95:60 av <i>Christel Anderberg</i> (m) till arbetsmark- nadsministern om vetorätt vid offentlig upphandling.....	26
1994/95:61 av <i>Andreas Carlgren</i> (c) till statsrådet Anna Hedborg om välfärden.....	26
1994/95:62 av <i>Sten Andersson</i> (m) till kommunikations- ministern om kontroll av taxiverksamheten.....	26
8 § Anmälan om frågor.....	27
1994/95:287 av <i>Barbro Westerholm</i> (fp) till statsrådet An- na Hedborg om barnomsorgslagen.....	27
1994/95:288 av <i>Erik Arthur Egervärn</i> (c) till finansminis- tern om Tullen i Östersund.....	27
1994/95:289 av <i>Britt-Marie Danestig-Olofsson</i> (v) till statsrådet Ylva Johansson om betygskriterier.....	27
1994/95:290 av <i>Andreas Carlgren</i> (c) till utbildningsminis- tern om CSN-korten.....	27
1994/95:291 av <i>Gullan Lindblad</i> (m) till utrikesministern om avvisning till forna Jugoslavien.....	27
1994/95:292 av <i>Gullan Lindblad</i> (m) till statsrådet Leif Blomberg om uppehållstillstånd för anhöriga.....	27
9 § Kammaren åtskildes kl. 15.28.....	27

